

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Vita brevis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A quuntur, alii breves, alii positos à Deo dies in mensura digitorum iv. ajunt: alii palmi longitudine constitutos dies, alii pugilares dies datos, atque ii minima etiam mensura mentionem faciunt. Paraphratici: *veluti in digitis numeratos habere paucissimos dies meos*: Sed illud, *veluti in digitis numeratos*, nihil ad rem: de mensura enim hic est sermo. Quare vulgata traductio, commensurabiles habet, sed sensum non exprimit integrum *της τετρακτατης*: quare id forte melius quod ex Adama mantio conijcere possumus, si legamus, *Eccc quam breves admodum possidisti dies meos*, quippe cum quatuor digitorum mensura brevis admodum sit, ac perinde vite nostrae brevitatem significet. Hinc clamat Jobes: *Nihil enim sunt dies mei*. Ut mislum faciamus Hippocratem, vitam quidem brevem, artem vero longam esse conquerentem, & quae multa in hanc sententiam dici possent. Euthymius quoque palastam quatuor digitorum conjunctione fieri, spithamaque tertiam esse partem dicit, ac perinde minimam omnino mensuram, eoque nomine paucitatem dierum, quos vivimus, intelligi. Sed quoniam id nomen *δοξ της τετρακτατης* deduci possit, interpretari etiam posse dicit Contentiosos, seu laboriosos dies, hoc est, lucra pugnaeque plenos: in lucra enim labore ac contentione multa utimur. Ideo vero Dori nomine mensuram eam appellari dicunt, quod eorum plurima quae donantur (id enim est vocabuli significatum) ab eodem digitorum loco amittantur, quod *δωξ* constat, à quatuor quippe digitis. Plinius antiquos ait Gracos vocasse *δωξ*, quem nos palmum. Vitruvius quoque, quem nos palmum *δωξ* ait à Græcis dici, quod munerum datio Græcè *δωξ* appellatur. Id autem semper per manus geri.

Job. 7. cap.

*Sic δε δωξ
δωξ
palmi por-
recta, & in-
versitū in-
ter palmam
porrectam
& extremitatem digi-
ti medii.*

*Quibus con-
stat spitha-
ma, & hiero-
glyphica.*

*Hinc illud
Diogeniani
Σπιθαμη
& βίς spi-
thama βί-
τα.*

ΔΟΧΜΗ. CAP. XXXVI.

Dochme dimensio est decem digitorum. Sunt tamen qui *δοχμήν* mensuram eandem esse putent cum Doro: quatuor quippe digitorum in exporrecta manu coherentium ita ut *δοχμή* tres *αρισταμήν* efficiant. Atque apud aliquos invenias *αρισταμήν δοχμήν* etiam appellari, atque id apud Hesiodi commentatores.

ΣΠΙΘΑΜΗ. CAP. XXXVII.

Σπιθαμή omnino duodecim est digitorum: quippe quod à digiti auricularis ungue ad extremum usque pollicem occupamus. Plinio libro vii. cap. altero, ubi de Pygmaeorum statura loquitur, ternas eos spithamas longitudine, hoc est, ternos dodrantes non excedere dicit. Dodrantem posuit Plinius ratione pedis habita, ex quo si dematur quadrans, reliqui erunt digiti duodecim, eaque pars quae tribus constat quadrantibus, Dodrans nimirum appellatur. Frontinus spithamam etiam Sextantem dici scribit, habereque palmos tres, uncias novem, digitos duodecim.

DEUS. CAP. XXXVIII.

Adducit hæc rerum series in memoriam id, quod Propheta, plurimum hieroglyphico, si non caractere, idiomate certè hieroglyphicis perquam simili utentes, Deum appellatione Spithamae vocitarunt, penes quem scilicet sit rerum omnium facultas, supremaque autoritas: manu passa propemodum occupata, qua singula ordine tenoreque certo temperat ac moderatur, neque non fines aquis terminis distributos, dimensionesque omnibus, quae in universo mundo sunt, rebus lege sua dipartitur. Moris enim est oblatarum rerum magnitudinem spithamis, quae nobis promptuaria est mensura, dimitiri. Quod vero dictum de omnipotentia Dei, sufficiat unus ex quadragesimo cap. Esaiæ locus: *Quis mensus est pugillo aquas, & calum palmo ponderavit?* & quae sequuntur. Ubi Hieronymus: *Quod autem pugillum vocat & palmum, humanæ consuetudinis verbis utitur, atque mensuram, ut Dei potentiam per nostra verba discamus*. Et paulo post *αρισταμή* autem, hoc est, palmus, extensam significat manum à pollice usque ad extremum digitum. Quae vero ibidem posita sunt de lichano gustatore, ut idem interpretatur digito, ac perinde minimo, alii viderint.

VITA BREVIS. CAP. XXXIX.

In Spithama autem, ut superius dictum, vite brevis hieroglyphicè habetur, quod à Græcis authoribus positum est, ut minimum vite spatium mensurae ejusmodi parvitate significaretur, usurpaturque

usurpaturque plurimum ad uniuscujusque rei brevitatem indicandam, præsertim ubi in pu-
miliones cavillum vertitur, uti de Pygmæis dictum, quos in derisum Trispithamos scurræ vo-
cant.

PES. CAP. XL.

Pes nemine discrepante digitis constat sexdecim, quare qui scribunt eum palmis quatuor confici,
palmam accipiunt, ut Vitruvius τὸ δάκτυ. Dividitur vero huiusmodi dimensio in uncias duo-
decim: & est sexta pars altitudinis in humano corpore. Frontinus pedem ita describit ut cum di-
cat habere palmos quatuor, uncias duodecim, digitos sedecim.

CUBITUS. CAP. XLI.

Quibus con-
fitei cubitus.
Pollux ta-
men medi-
um manus
digitum
καὶ γὰρ
γὼνα πο-
cat.

Cubiti quoque ratio ideo varia est, quia palmus varie accipitur. Nam qui duobus eum confite
palmis dicunt, digitos omnino quatuor & viginti commemorant, dum cubiti spatium id esse
dicunt, quod ab extremis unguibus in medium brachii angulum protenditur. Id nimirum sequi-
pedale est, & Græcis Pygon dicitur, unde Pygmæi Eustathio. Ita palmi illi duo pro totidem do-
drantibus accipiuntur. Neque diversus erit à Nypso & aliis Vitruvius, qui cubitum senis, more suo,
palmis dimetitur, cum duci procul palmos quatuor quemque digitis porrexerit. Cubitum pictoris
quartam corporis nostri partem esse voluit. Apud Herodotum cubitum invenias viginti digito-
rum tantum, differreque ab eo qui dicitur πῆχυς: de quo videris apud Suidam. Est etiam cubitus
regius, qui major est communi tribus digitis, de quo idem Herodotus primo. Est & cubitus geo-
metricus, qui dimensione una sex cubitos è nostris æquat, ut Origenes & Augustinus retule-
runt.

TEMPERANTIA. CAP. XLII.

Heroglyphicum vero cubiti una cum freno manu prætento, temperantiam præ se fert, unde
Nemeseos simulacrum insignibus his conspicuum habeant, cuius hæc erat inscriptio:

Ἡ νείμεσις ἀπολέγει τὸ πῆχυ τὸν χαλιῶν,
μητ' ἀμείρεθ' ἐν ποίαν μητ' ἀχάλινα λέγειν.
Una manus cubitum ostentat, gerit altera frenum:
Illa, modum serva: hæc admonet, os cobibe.

DELICIOSUS. CAP. XLIII.

Sunt qui deliciosum molliculumque hominem, ne he-
roglyphica hæc elabantur, ex cubito cervicali innixo no-
tent. Signum inquit Adamantius, mihi videtur, voluptatis
carneæ sub cubito manuum cervicali assutum sumptum id
ex Ezechiele, qui dicit: *Va is qui assunt cervicalia sub*
omni cubito manuum: nimirum eos intelligens, qui pro-
pter animi corporisque molliem à virili recedunt fortitu-
dine, & nequiter effoeminantur. Forſitan autem, addit,
Adamantius, sermo divinus per huiusmodi figuram & ar-
gumentum eos culpât magistros, qui per vaniloquentiam
& falsæ beatitudinis promissiones (quod nostro, quippe
corrupto tempore, supra modum invaluit) multitudinem
audientium libidini, vitii voluptatique summittunt. Addit
etiam Propheta, de capitis velamine quadam, quoniam his præcipuè temporibus valde suspecta
sunt, consulto præteribimus: quæ si quis curiosius appetierit, ejusdem Origenis homiliam legat
in Ezechielem tertiam, de que temporum nostrorum proceribus dicta omnia interpretabitur.

Ezech. c. 3.
Mystica cu-
bi si signi-
ficatio.

GRADUS. CAP. XLIV.

Gradus, quem alii Gressum dicere malunt, & Græci τὸ βῆμα appellant, uno constat cubito &
pede: quod spatium tantumdem est ac pedes duo & semis, vel digiti quadraginta.